

TAKASBANK
SN.GENEL MÜDÜR, SERMAYE PİYASALARI VE FON
YÖNETİCİLERİNİN DİKKATLERİNE

Genel Mektup:400
Operasyon Müdürlüğü

İstanbul, 19/04/2002

Değerli Üyemiz, Ortaklarımız,

KONU: SABİT GETİRİLİ MENKUL KIYMET ŞARTLI VİRMAN
İŞLEMLERİ VE TAKAS İŞLEMLERİNDE YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLER HK.

İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında gerçekleştirilen işlemlerin takasında yapılan değişiklikleri içeren yazılım ile Sabit Getirili Menkul Kıymet virman işlemlerinin teslim karşılığı ödeme prensibi çerçevesinde, nakit ve kıymetin eş anlı transferini sağlayan Şartlı Virman Sisteminin yazılımı tamamlanmıştır.

12 Nisan 2002 tarihinde üyelerimizin de katılımıyla gerçekleştirilen genel testte herhangi bir teknik sorunla karşılaşılmamış olup, söz konusu yazılım 29 Nisan 2002 tarihinde işleme alınacaktır.

Sabit Getirili Menkul Kıymet Şartlı Virman işlemlerinde aşağıdaki opsiyonlar tanımlanabilecektir:

- **Takas tanımlılık:** Üyeler şartlı virman işlemlerinden kaynaklanan alacakları ile İMKB Tahvil ve Bono Piyasası işlemleri sonucunda oluşan takas borçları arasında ilişki kurarak gün içi fonlama ihtiyacını azaltabileceklerdir. Ancak şartlı virman grubuna taraf olan üyelerden sadece bir tanesi takas tanımlılık opsiyonunu kullanabilecektir. Takasa tanımlanan işlemlere ait yükümlülüklerin İMKB Genelgelerinde belirtilen süreler dahilinde yerine getirilmesi gerekmektedir. Aksi halde temerrüt hükümleri uygulanacaktır.

- **Zincirleme işlem:** Aracı kuruluşlar diğer üye/üyelere karşı yükümlü olduğu kıymeti başka bir üye/üyelerden olan alacağı ile karşılayabilmek için zincir kurabileceklerdir. Zincir kurma işlemi sonucunda üyelerin gün içi fonlama ihtiyacı ortadan kalkacak, üyenin ekstra nakit ya da kıymet borcu oluşursa sadece oluşan fark kadar yükümlülük yerine getirilecektir. Ancak takas tanımlı ve parçalı işlemlerle zincir kurulamayacaktır.
- **Netleştirme:** Her iki üyenin de talebi halinde, iki üye arasında gerçekleşen kesin alım satım ve repo-ters repo işlemleri için menkul kıymet bazında netleştirme yapılacaktır. Valör1 tarihinde şartlı virman sistemi üzerinden takası gerçekleştirilen repo – ters repo işlemlerine ilişkin geri dönüş talimatları, Valör2 tarihinde otomatik olarak yaratılacak, bu talimatlar netleştirmeye dahil edilebilecektir.
- **Son İşlem Zamanı:** Şartlı virman işlemlerinin taraflarından biri ya da her ikisi işlemin belirli bir saate kadar gerçekleşmesi için son işlem zamanı belirleyebilir. Her iki üye de son işlem zamanı tanımlamış ise, erken olan zaman dikkate alınır. Şartlı virman işlemi belirlenen son işlem zamanından sonra gerçekleştirilmez, ancak tanımlanan son işlem zamanının değiştirilmesi mümkündür.
- **Parçalı işlem:** Taraflar eşleşen şartlı virman işlemi gruplarının parçalı olarak gerçekleştirilmesini talep edebilirler. İşlemin parçalı gerçekleştirilmesi için her iki tarafın da parçalı işlem opsiyonunu seçmiş olması gerekmektedir.
- **EFT:** Bankalar şartlı virman işlemi sonucunda Bankamız nezdindeki 11 nolu serbest cari hesaplarına alacak kaydedilen nakit tutarın ya da 501 nolu serbest depo hesaplarına alacak kaydedilen menkul kıymetlerin TCMB nezdindeki hesaplarına aktarımını talep edebilirler. Üyeler bu taleplerini onay ekranında belirterek işlemin otomatik yapılmasını sağlayabileceklerdir.
- **Öncelik:** Üyelerin aynı cins menkul kıymet ya da nakit borçlarını toplu olarak kapatmaları durumunda, borç kapatma işlemi sistemde bekleyen kayıtlar için giriş /onay ekranında verilen öncelik sırasına göre yapılacaktır.
- **Alacak ayırımı:** Bilindiği gibi, bankaların İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında gerçekleştirdikleri işlemler sonucunda oluşan nakit takas

Q

alacakları TCMB nezdindeki TIC hesaplarına otomatik olarak aktarılmaktadır. Bankalar “EFT ayrılan tutar giriş ekranını” kullanarak, serbest cari hesaplarına geçen tahvil takas alacaklarının tamamını veya bir kısmını, şartlı virman veya diğer ödeme işlemlerini gerçekleştirmek için ayırabileceklerdir. Saat 16:30’dan sonra alacak ayırımı işlemi yapılamayacak veya daha önceden ayrılan tutar değiştirilemeyecektir.

Ayrıca, Takasbank sistemi üzerinden gerçekleştirilen menkul kıymet devir işlemleri ile TCMB nezdindeki bir banka hesabına yapılan menkul kıymet aktarım işlemlerinde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır;

- Üyelerimiz, serbest ve şartlı virman işlemlerini aynı ekrandan gerçekleştireceklerinden mevcut “üyeler arası kıymet virmanları ekranı” işletimden kaldırılacaktır. Şartlı virman son işlem gerçekleştirme saati 16:45, Takasbank nezdindeki hesaplar arasında yapılan serbest virman son işlem saati ise 19:00’dur. 16:30 – 19:00 saatleri arasında onaylanmış serbest virmanlar için sistem tarafından otomatik borç kapatma yapılacaktır.
- Bankalar Takasbank nezdindeki depo hesaplarında bulunan menkul kıymetleri şartlı virman sistemi aracılığı ile TCMB nezdindeki depo hesaplarına aktarabileceklerdir. TETS üyesi olan aracı kurumlar ise, bankaların TCMB nezdindeki depo hesaplarına aktaracakları menkul kıymetleri TETS üzerinden AKTR-ISTE mesajıyla göndermeye devam edeceklerdir. TCMB nezdindeki hesaplara son aktarım saati 17:00’dur.

Takas işlemlerinde yapılan değişiklikler;

Takas işlemlerinde tam otomasyonu sağlamak ve takas sürecini hızlandırmak, yükümlülüğünü erken yerine getiren üyenin zaman önceliği prensibi çerçevesinde, alacak önceliğine sahip olması amacıyla mevcut takas sürecinde değişiklikler yapılmıştır;

- Üyeler nakit yükümlülüklerini 33 nolu tahvil takas borcu hesabına yatırarak yerine getirmeye devam edeceklerdir. Tahvil takas borcu hesabına yatırılan nakit tutarlar sistem tarafından zaman önceliği prensibi çerçevesinde otomatik olarak alınacaktır.

R

- Üyelerin kıymet yükümlülükleri, mevcut sistemde olduğu gibi depo hesaplarının müsait olması şartıyla, netleştirme esnasında otomatik olarak kapatılacak, netleştirme sonrasında ise; tekli ya da toplu borç kapatma ekranları aracılığıyla üye tarafından borç kapatma işlemi yapılarak yerine getirilecektir.

Gerçekleştirilen her nakit/kıymet borç kapatma işlemi sonucunda nakit/kıymet alacak dağıtımı otomatik olarak çalışacak, borç kapatma işlemi sonucunda serbestleşen alacaklar takas havuzunda mevcut ise, üyenin ilgili hesaplarına anında aktarılacaktır. Havuz bakiyesinin müsait olmaması halinde borç kapatma zamanına göre alacak dağıtım sırası belirlenecek ve havuz bakiyesi müsait oldukça ilk sıradaki üyeden başlayarak alacak dağıtım işlemi gerçekleştirilecektir.

Netleştirme esnasında kapanan kıymet borçlarının, borç kapatma zamanlarının aynı olması nedeniyle, netleştirme işlemini takip eden ilk nakit alacak dağıtımı oransal olarak yapılacaktır.

Zaman önceliğini bozmamak amacıyla, tarafımızca toplu borç kapatma işlemi yapılmayacağından, netleştirme sonrasında otomatik olarak kapanmayan menkul kıymet borçları için, üyelerin kendi ekranları aracılığı ile borç kapatma işlemi yapmaları gerekmektedir.

Üyelerimizin söz konusu değişiklikleri içeren Tahvil yazılımını **(Tahvil 4.0) 22 Nisan 2002** tarihinden itibaren Yükle 4.0 programını kullanarak veya internet aracılığı ile www.takasbank.com.tr adresinden sistemlerine aktarmaları gerekmektedir. **29 Nisan 2002** tarihinden itibaren eski versiyon üzerinden takas işlemlerinin gerçekleştirilmesi mümkün olmayacağından, temerrüt durumu ile karşılaşılması için üyelerimizin aktarım işlemini belirtilen tarihe kadar tamamlamış olmaları zorunludur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla,

TAKASBANK
İ.M.K.B.
TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Emin ÇATANA
Genel Müdür
Yönetim Kurulu Üyesi

Ahmet ÇAKIRSOY
Genel Müdür Yrd.